

Intervju: Christian Schwarz-Schilling, visoki predstavnik za BiH: “Političari treba da smire tenzije”

Visoki predstavnik Kristijan Švarc-Šiling kaže da institucije moraju odgovoriti zadatku u slučaju bombaškog napada na grob Alije Izetbegovića i video-snimka ubistva Srba tokom akcije “Oluja”.

“Umjesto spekulacija političara o tome ko je to uradio i ko ima koristi od toga”, kaže Švarc-Šiling, “policija i pravosudni organi treba da nađu počinioce i da ih kazne”.

On tvrdi da političari moraju smiriti svoju retoriku, kako se dodatno ne bi dolijevalo ulje na vatru.

NN: Radikalizacija prilika je očigledna u posljednjih mjesec dana. Napadom na grob Izetbegovića stvari su se dodatno pogoršale. Stoje li ocjene o tome da su pojedini političari svojim izjavama samo dolijevali ulje na vatru?

ŠVARC-ŠILING: Nisu se činjenice radikalizovale, već izjave političara o tim istim činjenicama. Čuli smo umjerene i odgovorne izjave političara, kao što su, na primjer, poslije eksplozije na grobu Alije Izetbegovića, dali njegov sin Bakir i predsjednik RS Dragan Čavić. Te izjave nisu za cilj imale radikalizaciju, već u pravcu da se utvrdi šta se desilo.

O tome sam u utorak razgovarao s premijerom RS Miloradom Dodikom i složili smo se da u ovom vremenu moramo da budemo mirni i racionalni, kako ne bi dolijevali ulje na vatru. Sada su na potezu institucije, odnosno policija i pravosuđe, koji treba da otkriju počinioce ovih nedjela. Ničemu dobrom,

međutim, ne doprinose političari koji govore o razlozima bombaškog napada na grob Izetbegovića, kao i spekulacije vezane za video-snimak na kojem se vidi ubistvo srpskog vojnika tokom akcije "Oluja". Cilj tih spekulacija jeste u tome da se preusmjeri pažnja sa određenih događaja, odnosno da oni ne budu u fokusu. Sami ti činovi – ubistvo snimljeno na traci i napad na grob su užasni i institucije moraju da se pobrinu da počinioči odgovaraju.

NN: Činjenica je da je objavljivanje video-snimka i napada na grob Izetbegovića dovelo do homogenizacije biračkog tijela među Bošnjacima i Srbima uoči predstojećih izbora. Da li je moguće da se namjerno dižu tenzije, baš u cilju izbora?

ŠVARC-ŠILING: Ne usuđujem se da sudim o tome bez poznavanja svih činjenica.

NN: Utisak je, ipak, da ovakva situacija ide samo na ruku radikalnim strujama?

ŠVARC-ŠILING: Ja to ne znam. Ali, činjenica je da ne treba praviti nikakvo poređenje između objavljenog stravičnog snimka ubistva iz "Oluje" i bombaškog napada na grob Izetbegovića. Napadi na groblja su se, recimo, dešavali i u zemlji kakva je Njemačka, prvenstveno na jevrejska groblja, ali to se ne može porediti sa stradanjima Jevreja u koncentracionim logorima. Jer, ovo što se desilo na groblju, možda je djelo nekog ludog čovjeka ili ekstrema, s tim da ništa ne možemo tvrditi dok ne budemo znali sve činjenice.

Umjesto spekulacija, važnije je da saznamo odgovore na prava pitanja, koja se tiču toga zašto su isključene kamere za video-nadzor, ko je to naredio i takve stvari. To nam je potrebno, a ne spekulacije o tome ko je i zašto je to uradio.

NN: Može li radikalizacija prilika, kakvu vidimo u posljednje vrijeme, dovesti do odgađanja odluke o gašenju OHR-a, predviđenog za ljeto sljedeće godine?

ŠVARC-ŠILING: Konačna procjena biće obavljena u februaru sljedeće godine. Nadam se da imamo dovoljno iskustva i da se možemo držati plana o gašenju OHR-a. Ali, ako ne bude reforme policije, potpisivanja Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, razgovora o ustavnoj reformi, funkcionalne vlade nakon oktobarskih izbora – onda ćemo morati da sačinimo novu procjenu, kako bismo vidjeli da li ćemo moći da izvršimo tranziciju OHR-a u kancelariju specijalnog predstavnika EU. U tom slučaju ova zemlja će se naći pred ključnom alternativom – da li da se držimo plana o gašenju, a nemamo funkcionalnu vladu? To bi značilo vrlo nesigurnu budućnost ove zemlje. Odgađanje odluke o povlačenju OHR-a bi, međutim, neizbježno dovelo i do usporavanja evropskog puta BiH, jer EU neće ulaziti u pregovore sa zemljom koja je pod protektoratom. To nije put ka suverenosti. Ali dobro, vidjećemo šta će se dešavati do februara.

Izborna retorika

NN: Da li su Vaše izjave u kojima ste pozvali političare na smireniju retoriku i “netalasanje” uoči izbora bile dovoljno snažne da zaustave verbalni rat kakav smo u prilici da vidimo na političkoj sceni?

ŠVARC-ŠILING: Vjerujem da je mnogo bolje da mediji rade taj posao, jer bi se na taj način pokazalo da je ova zemlja sazrela. Političari moraju biti upozoreni, a ja sam učinio šta sam mogao. Ipak, ova zemlja nije vrtić u kojem ja treba da govorim djeci šta da rade.